

ליל שבת קודש פרשת וארא ה'תשס"ה

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רל"ט המדבר מהדיבור וממדת השלום, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, על ידי מחלוקת אי אפשר לדבר, כי עיקר הדיבור הוא משלום, כמו שכתוב (תהלים קכ"ב): "אדברה נא שלום", ועל כן צריך כל אחד קודם התפלה לקבל על עצמו מצות עשה: "ואהבת לרעך כמוך", כדי שעל ידי זה שיש אהבה ושלום, על ידי זה יוכל לדבר בתפלה, אבל כשאין שלום ויש מחלוקת, אי אפשר לדבר, ועל כן אפילו אם אחד רוצה שלום, רק שהם חולקין עליו, עם כל זה אין השלום בשלימות, על כן אי אפשר לדבר ולהתפלל, אף שהוא איש שלום, מאחר שהם חולקין עליו, וזה שאמר דוד המלך, עליו השלום, (שם ק"ב): "אני שלום", כי אני איש שלום, ומצדי היה שלום עם כולם, ועם כל זה "וכי אדבר, המה למלחמה", היינו שאף שאני שלום, עם כל זה אי אפשר לדבר מחמת המלחמה והמחלוקת שהם חולקין עלי, כנ"ל.

והנה כל הדיבורים הם משלום כנ"ל, ועל כן מי שהוא בבחינת שלום, יכול לידע כל הדיבורים של כל העולם, כמו הקדוש ברוך הוא שנקרא שלום, שהוא יודע כל הדיבורים של כל העולם, כמו שכתוב (עמוס ד'): "ומגיד לאדם מה שיחור", כי כל הדיבורים באים משלום כנ"ל, וזה אותיות שלו"ם ראשי תיבות ו'מגיד ל'אדם מ'ה שיחור, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה עיקר שלימות הדיבור הוא להשתמש עם הדיבור בדיבורים קדושים של תפילה ובקשה להשם יתברך, וזה נעשה על ידי מדת השלום, כי על ידי שיש לאדם שלום עם כולם, יכול לכוון לכו ודעתו בתפילה אל השם יתברך, וכל רצונו ומגמתו להתקרב אליו יתברך ולהכלל בו יתברך לגמרי, וממילא התפילה הוא בדביקות גדול להשם יתברך, מה שאין כן אם האדם שרוי במחלוקת ובמריבות עם בני אדם, אזי כל מוחו ודעתו עסוק במחשבות עם אחרים, וגם בתוך תפילתו עולים על דעתו מחשבות איך לנקום בהם ולנצח אותם, וקשה

לו מאד לכוון דיבורו ותפלתו להשם יתברך, ומחמת זה תיקן האריז"ל לקבל על עצמו לפני התפילה, מצות "ואהבת לרעך כמוך", כדי שיקבע בלבו מדת השלום לפני התפילה, ואזי יוכל לכוון לבו ודעתו בתפלתו אל השם יתברך לבר, ויפעול כל מה שצריך הן ברוחניות והן בגשמיות.

והנה רביז"ל אומר כאן, שאפילו אם האדם הוא איש שלום, אבל אם כולם חולקים ומדברים עליו, אזי גם כן קשה לו לדבר, מאחר שחולקים עליו, ואין השלום בשלימות, וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום, (תהלים ק"ב) אני שלום, וכי אדבר המה למלחמה, ולכאורה צריכין להבין, אם כן נפל פותא בבירא, כי מה יעשה האדם שהוא איש שלום, ומצדו יש לו שלום עם כולם, ואין לו מחלוקת עם אף בריה, ואף על פי כן כולם חולקים עליו, איך יזכה לשלימות הדיבור, כי בודאי אין זה אשמתו שכולם חולקים עליו, ולמה יגרע ממנו שלימות הדיבור, וכמו שמצינו אצל כל גדולי הצדיקים שהיו מימות עולם, שחלקו עליהם אנשי בליעל, ורדפו אותם עד לחרמה, ואף על פי כן בודאי זכו לשלימות הדיבור, וכמו דוד המלך עליו השלום בעצמו, שרדפו אותו מצעירותו עד זקנותו, ואפילו על לידתו חלקו ואמרו שנולד משפחה חס ושלום, ורדפו אותו אחיו, ואחר כך חמיו, וגם אשתו ביזתו, ולכסוף גם בניו קמו עליו, והוא ברח תמיד אל השם יתברך, וחיבר את ספר התהלים שהוריש לנשמות ישראל לדורות עולם, אם כן בודאי זכה לשלימות הדיבור, ואיך, הלא כולם חלקו עליו, ועיקר הדיבור בא רק משלום כנ"ל? אבל התירוץ הוא על פי מה שמובא בדברי רביז"ל במקום אחר (ספר המדות אות דעת סי' ל"ג) מי שמשלמין לו רעה תחת טובה, הקדוש ברוך הוא מרחם עליו ונותן לו שכל גדול בעבודת הבורא, עיין שם, אם כן מצד המחלוקת שיש עליו, באמת קשה לו מאד לזכות לשלימות הדיבור, אבל מחמת שהוא עושה צדקה וחסד עם כולם, וכולם מחזירין לו רעה תחת טובה, לכן הקדוש ברוך הוא מרחם עליו בחסד חנם, ונותן לו שכל גדול בעבודת ה' עד שזוכה להשגות עליונות, עין לא ראתה וגו', וגם זוכה לשלימות הדיבור, עד שהוא בעצמו מורה דרך לכל הבריות איך לעסוק בתפילה ובקשה להשם יתברך תמיד, נמצא שמי שזוכה להחזיק מעמד בכל המחלוקת שעובר עליו, ובפרט כשמשלמין לו רעה תחת טובה, ומבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, אזי לא די שאין יכולים להזיק לו כלל, אלא גם מקבל מהם טובות עצומות למעלה מדרך הטבע, ונותנין לו שכל גדול ועצום בעבודת הבורא, עד שעולה על כולם, ונשאר זכרו קדוש בין עם ישראל לדורי דורות, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (שמות ו') **לכן אמור לבני ישראל אני הוי"ה, והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים והצלתי אתכם מעבודתם וגו' ונאלתי אתכם וגו' ולקחתי אתכם וגו' וידעתם כי אני הוי"ה אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים, ויש להבין, מהו ההקדמה של "לכן אמור", מה שלא מצינו כך בחומש רק במקום אחד (במדבר כ"ה) "לכן אמור" הנני נותן לו בריתי שלום (כמובא כאן בבעל המורים, עיין שם), וגם מהו ההפרש בין "סבלות מצרים" לבין "עבודתם", ולמה מסיים הפסוק, וידעתם כי אני הוי"ה אלהיכם המוציא אתכם מתחת "סבלות" מצרים דייקא, והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן כל הענין מאד, כי הנה מובא דבר נפלא בספר הקדוש "כתב סופר" (פרשה זו ובפרשת שמות) שעיקר סבלות מצרים היתה הצער והכאב לב של ישראל, על מה שגמלו להם המצרים רעה תחת טובה, כי המצרים היו צריכין להכיר לעם ישראל טובה, על שיוסף הצדיק הציל אותם מכליון, והחיה אותם בשנות הרעב, ועשה מצרים להארץ הכי עשירה בעולם, אבל הם לא עשו כן, אלא (שמות א') ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף, ואמרו חכמינו הקדושים (מובא שם בפירש"י) עשה עצמו כאילו לא ידע, היינו שהיה כפוי טובה, ולא די שלא הכיר טובה, אלא גם שיעבדו בישראל בעבודת פרך, ודבר זה יכאב לאדם מאד, אם יודע בעצמו שהטיב לזה, ולא די שאינו גומל לו טובה, אלא מייסרו ומשעבדו, ויותר יכאב לו "כפיית הטובה", מהיסורים בעצמם, ולכן לא נשתעבדו ישראל במצרים רק רד"ו שנים, ויצאו לפני הזמן, כי הסבל שסבלו מכפיית טובה עלה על הכל, שזהו ענין "סבלות" מצרים, יותר מעל "עבודתם" (עיין שם כל זה בדבריו הקדושים), נמצא שכבר מובן מאד את סיום הפסוק "וידעתם כי אני הוי"ה המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים", כי מי שמשלמין לו רעה תחת טובה, הרי נותנין לו שכל גדול בעבודת הבורא, שזהו "וידעתם" כי אני ה', היינו שתזכו לדעת ושכל גדול בהשגות אלקות, ולמה? כי הייתם תחת "סבלות" מצרים, היינו מדת הכפוי טובה שלהם, שזה כואב יותר מן הכל, והשכר שלכם יהיה שתזכו לדעת אותי באמת, שזהו עיקר התכלית.**

וזהו ההקדמה של "לכן אמור" לבני ישראל, שמצינו לשון זה גם אצל פנחס (במדבר כ"ה) "לכן אמור" הנני נותן לו בריתי שלום, כי הרי מבואר בדברי רביז"ל הנ"ל, שכל כח הדיבור והאמירה בא ממדת השלום, ואם כן לכאורה קשה, איך זכה פנחס לכח הדיבור והתפילה, וכמו שכתוב (תהלים ק"ז) ויעמוד פנחס ויפלל וגו', ואמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מ"ד.) שעשה פלילות עם קונו, הלא כולם חלקו עליו ורצו להרוג אותו, ולא היו עמו בשלום כלל? אבל התירוץ הוא, שהרי שלמו לו רעה תחת

טובה, כי הוא הציל את כולם ממגיפה ומכליון, וכמו שכתוב (במדבר כ"ה) ותעצר המגיפה וגו', ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי, ובמקום להכיר לו טובה, התחילו השבטים לבזות אותו, ואמרו, הראיתם בן פוטי זה וכו', לכן בשכר הביזיונות וכפיית הטובה, אמר הקדוש ברוך הוא, "לכן אמור" הנני נותן לו את בריתי שלום, שאני בעצמי נותן לו בריתי שלום, ועל ידי זה יהיה לו כח הדיבור והאמירה באמת, וזהו גם הנאמר כאן בגאולת מצרים, "לכן אמור" לבני ישראל וגו', שגשמות ישראל יזכו לכח האמירה בשלימות, והדיבור שלהם יצא מן הגלות, ולמה? מחמת שסבלו כל כך תחת "סבלות" מצרים, היינו ממדת הכפוי טובה שלהם, ובשכר זה יקבלו שכל גדול בעבודת ה', ויהיה להם כח הדיבור והתפילה, "וידעתם כי אני הוי"ה", ודו"ק היטיב, והשם יתברך יזכינו למדת השלום באמת, ולהכיר טובה לכל מי שעושה לנו טובה, עדי נזכה לעלות ולהתדבק בו יתברך בדביקות אמיתי ונצחי, אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת וארא ה'תשס"ה

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מרב ובן יחיד מעשה ח' דף קל"א, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל מספר, מעשה ברב אחד, שלא היה לו בנים, אחר כך היה לו בן יחיד, וגדל אותו והשיא אותו, כי הוא אחד מחיובי האב לבנו להשיאו אשה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (קידושין ל"א) האב חייב בבנו למולו ולפרדותו וללמדו תורה ולהשיאו אשה וכו', וכל המזדרז להשיאו בגיל צעיר, הרי זה משובח, כי בזה מצילתו מן החטא.

והיה יושב בעליה ולמד בדרך אצל הגבירים, והיה לומד ומתפלל תמיד, רק שהיה מרגיש בעצמו שחסר לו איזה חסרון, ואינו יודע מהו, ולא היה מרגיש טעם בלמודו ובתפלתו, כי כל זמן שאדם עובד עבודתו לבד בביתו, ואינו מקורב לאיזה צדיק, הוא מרגיש חסרון גדול בעבודתו, ואינו מרגיש טעם אמיתי בלימודו

ובתפילתו, כי מן הצדיק מקבלין רוח חיים להשלים את חסרונו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ח'), כי הוא פותח את עיני האדם, להסתכל על עצמו איפוא הוא אוהו בכל המדות (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ס"ז), ובהתקרבותו אל צדיק אמיתי נופל עליו שפלות (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ע"ב), אבל בהיותו לבד נדמה לו שאין גדול בעולם כמוהו, וכאילו הוא כבר בעל מדריגה ובעל השגה, אבל בהתקרבותו אל הצדיק, הוא מתחיל להבין איך שיש גדולים וטובים ממנו, ונופל עליו בושה ושפלות, וכמבואר מזה הרבה בספר הקדוש "מאור ושמש", שבהתקרבות אל הצדיק, האדם מקבל מוח אחרת בעבודת ה', כי רואה שיש עוד עובדי ה' שרוצים להתקרב אליו יתברך, ונתבטל ממנו הישות והגיאות לגמרי.

וסיפר לפני שני אנשים בני הנעורים, כי יש שלש נקודות, נקודת הרב, נקודת החבר, ונקודת עצמו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ד), ונקודת החבר הוא כמו המתווך בין הנקודות, כי דייקא על ידי נקודת החבר באים לנקודת הרב, ולהבין את דברי הרב, ואחר כך באים לנקודת עצמו, ולדבק עצמו בו יתברך באמת, ולכן הוא דבר גדול לקנות לעצמו חבר טוב, שיכול לדבר עמו בעבודת השם יתברך, וכמובא ב"צעטיל קטן" להרבי ר' אלימלך מילזענסק זי"ע (סעיף י"ג), לספר בכל פעם וכו' לפני חבר נאמן כל המחשבות וכו' אשר היצר הרע מעלה אותן על מוחו ולבו, עיין שם.

ונתנו לו עצה שיסע לאותו צדיק, היינו אל הצדיק שהם קיבלו טובה ממנו, כי כל האומר דבר בשם אומרו, כאילו מביא גאולה לעולם (אבות ו'), ואם קבלת דברי תורה והתעוררות לעבודת השם יתברך מאיזה צדיק, תאמר הדבר בשם אומרו, ותגלה מאיפוא קבלת את זה, למען גם אחרים יהנו מאותו הצדיק, ובוזה אתה "מביא גאולה לעולם", כי אז גם אחרים יזכו להתקרב אל הבאר שאתה קבלת משם, ויזכו לגאול את נפשם מגלותם העמוקה, ולהתקרב אליו יתברך באמת.

ואותו בן הנ"ל עשה מצוה שבאה על ידה לבחינת מאור הקטן, כי בכדי להתקרב אל הצדיק האמת, האדם צריך להיות בבחינת "מאור הקטן" היינו מעוטר במדת הענוה והשפלות, כמו שנאמר אצל הצדיקים, שמואל הקטן, ודוד הקטן (חולין ס:), כי גם הלבנה נקראת "מאור הקטן" (בראשית א') על שם שנתמעט אורה כשרצתה לימלוך, ואמרה, אין שתי מלכים משתמשים בכתר אחד, ואז המעיט הקדוש ברוך הוא את אורה, ונקראת "מאור הקטן", בכדי להכניס בה מדת הענוה והשפלות, ואז תוכל לקבל האור בשלימות, וכן הוא בהתקרבות אל הצדיק, שאי אפשר להתקרב

אלא כשיש לאדם ענוה ושפלות, ואז כשממעט את עצמו, ומקבל מרות מן הצדיק, נופל עליו שפלות אמיתי, ומתחיל להבין דרכי הענוה באמת.

והנה לפעמים אדם זוכה לעשות איזה מצוה, שעל ידי זה לבד, הוא נעשה בבחינת "מאור הקטן", והוא כלי מוכשר לקבל מן הצדיק, וכמו שהיה אצל הצדיק רבי אדם בעל שם זי"ע, שביום הבר מצוה שלו עשה איזה מצוה לשם שמים, שעשה רעש גדול בכל העולמות, ואליהו הנביא בא אליו, וביקש ממנו שיגלה לו איזה מצוה עשה שגרם רעש כזה בכל העולמות, ואם יגלה לו, ילמוד עמו סתרי תורה, ולא רצה רבי אדם בעל שם זי"ע לגלות לו, ואמר, שעשה את המצוה רק לשמו יתברך לבד, ואינו רוצה לגלות את זה לאף אחד, ולא גילה, ובשכר זה נתגלתה לו סודות התורה עליונים, עד שהשאיר והוריש כתבים קדושים לרבי ישראל בעל שם טוב זי"ע, ועליהם בנה הבעל שם טוב הקדוש זי"ע יסודותיו, הרי דייקא על ידי צניעותו ושפלותו, שלא רצה לגלות לשום בריה את עבודתו, זכה להיות בבחינת "מאור הקטן", ולהאיר את העולם בתורתו הקדושה, כי על ידי שאדם בטל ומבוטל בעיני עצמו לגמרי, אין הקליפות יכולים לשלוט עליו, והוא עולה ומצליח בכל ענין, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (מובא בפירש"י שמות ח' פסוק י"ד) אין השד שולט על בריה פחותה מכשעורה, היינו כשאדם מחזיק עצמו פחות מכשעורה, ואינו כלום, אז אין השדים והקליפות יכולים לשלוט בו, כי הוא אינו תופס שום מקום כלל, והוא עולה ומצליח על כולם, והשם יתברך יזכינו להגיע אל מדת הענוה והשפלות באמת, ולהיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים, עדי נזכה להכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת וארא ה'תשס"ה

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קמ"ט המדבר מקימת חצות, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך (תהלים קי"ט), חצות הוא מסוגל כמו פדיון, כי הוא המתקת הדינים, כי צדק דינא, ומשפט רחמי, וזהו, על משפטי צדקך, היינו שצדק גובר על משפט, התיקון לזה, חצות לילה אקום: ועיקר חצות הוא תמיד אחר ששה שעות מתחילת הלילה הן בקיץ והן בחורף, ואז מתחיל זמן חצות, ונמשך עד גמר אשמורה שניה, דהיינו שתי שעות: ובבקר טוב להסתכל על השמים, ועל ידי זה נמשך הדעת, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה ידוע את גודל מעלת קימת חצות, עד שכמעט אין פרשה בזוהר שלא ידבר מגודל מעלת קימת חצות, ומעוצם העת רצון השרוי אז בכל העולמות, ומי שזוכה להיות ער בחצות לילה ולומר את התיקון, ולפרש שיחתו לפני השם יתברך, אין לשער ולתאר את מעלתו כלל, וכן מבואר מזה בכל ספרי קודש, וכן הירבה רביז"ל לדבר מזה, וכאן מגלה לנו רביז"ל שחצות מסוגל כמו פדיון נפש, היינו כמו שנותן כסף לצדיק על פדיון נפשו, שהוא המתקת הדינים, והענין בזה, כי יש כ"ד בתי דינים (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רמ"ו), שהם מכוונים כנגד הכ"ד שעות שביום, כי בכל שעה ושעה מאיר אחד מן הכ"ד צירופי אדנ"י, שהוא מלשון אדי"ן דינ"א, כי בכל שעה של היום דנים את האדם אם מנצל את השעה כמו שצריך, ואם ממלא את השעה בעבודתו יתברך כראוי, ולכן אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה מ"ז.) אדם נידון בכל שעה, כי הוא דין ממש, והנה בי"ב שעות היום יש המתקת הדין על ידי אחד מן י"ב צירופי הוי"ה שמאיר בי"ב שעות היום, ולכן אין הדין גובר כל כך ביום, אבל בלילה שמאיר רק צירופי אדנ"י כנ"ל, לכן אז יש התגברות הדין, אבל על חצות לילה נאמר (איכה ב') שפכי כמים לבך נכח פני אדנ"י, שאז בנקודות חצות, מתגלה "פני אדנ"י", כי הצירוף של השם אדנ"י אז כסדרן, ואז הבית דין העליון של כל הכ"ד בתי דינים, פתוח לעשות בה פדיון והמתקה, כי מלכותא דרקיעא כעין מלכותא דארעא, וכמו שלמטה יש בתי דינים קטנים שלפעמים פוסקין הדין לחיוב, אבל כשעולין לבית דין יותר עליון, יכולים לעשות המתקה לזכות, כן במלכותא דרקיעא יכולים לעלות מבית דין לבית דין, עד שיגיע לבית דין העליון, ולעשות שם המתקה גמורה, והזמן לזה הוא חצות לילה, שאז פתוח הבית דין העליון, ומי שזוכה להיות ער אז, ולהתחנן לפניו יתברך על גלות השכינה ועל פדיון נפשו, יכול לפעול המתקה גמורה, ולפטור מעל כל עצמו כל הדינים והגבורות.

והנה מבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ד) שבחצות לילה הזמן מסוגל ביותר לפרש כל שיחתו לפני השם יתברך, ולמצוא את הנקודות טובות שכתוכו, בכחינת (תהלים נ"ט) אזכרה נגינתי בלילה עם לבני אשיחה ויחפש רוחי, ואז יכולין להפריש הטוב מן הרע, ולבטל מעל עצמו כל המדות רעות והתאוות רעות, ולישאר כולו טוב, וכולו דבוק בו יתברך, כי אז בחצי שני של הלילה, רוב בני אדם ישינים, והעולם שקט ושלו, ויכולין לייחד עצמו עמו יתברך לבד, ולמצוא הנקודות טובות שבקרבו, עד שיבוא לביטול גמור אליו יתברך ולהכלל במחויב המציאות לגמרי (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ב), וכן רואים בחוש, כשאדם קם בעוד לילה או בבוקר השכם לפני אור היום, אז מוחו צלול וזך ביותר, ויכול לבוא לדביקות גדול בו יתברך, וללמוד ולהתפלל בצחות גדול, ולכן הוא דבר גדול מאד להיות ער אז, ולעסוק בעבודת השם יתברך, ופעם אמר רביז"ל (שיחות הר"ן סי' ש"א), שעיקר עבודת איש הישראלי הוא לקום בחורף בחצות לילה, ובקיץ בעת שהלילה קצר מאד, אז יזהר לעמוד בבקר השכם כעלות השחר, עיין שם, ומובא בספר "מעבר יבק", שעל כן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נ"ח). הבא להרגך "השכם" והרגו, השכם דייקא, כי לקום בעוד לילה, או לכל הפחות בבוקר השכם, מסוגל מאד להרוג את היצר הרע שבא להרגך, כי אז בהשכמה, בקומו ממטתו, הכוחות של האדם בתוקף ועוז, והזמן מסוגל ביותר לנצח מלחמת היצר, ולהכניע אותו לגמרי, וכמו שפירש הרה"ק רבי זושא מהאניפולא זי"ע את הפסוק (במדבר מ"ו) מראשית עריסותיכם תתנו לה' תרומה, עריסותיכם הוא מלשון מטה ועריסה, שמיד בקומו מן המטה השכם, הזמן מסוגל להרים תרומה לה', ולעסוק בעבודתו יתברך, לכן אשרי הנזהר מאד להיות ער בחצות לילה, ולקום בבוקר השכם לעבודת בוראו, כי אז ימשיך על עצמו חוט של חסד, ויהיה לו סייעתא דשמיא מיוחדת בכל היום, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (שמות מ' פסוק י"ג) ויאמר ה' אל משה השכם בבוקר והתיצב לפני פרעה, ואמרת אליו כה אמר ה' אלהי העברים שלח את עמי ויעבדני, ויש לומר שמרומו בפסוק זה השגה הנ"ל של רביז"ל, וגודל מעלת המשכים בבוקר לעבודת בוראו, ויאמר ה' אל משה "השכם בבוקר" והתיצב לפני פרעה, היינו שתשכים בבוקר מוקדם לעבודת ה', ואז תתיצב ותעמוד "לפני" פרעה, היינו לפני כוחות הטומאה והיצר הרע המכונים בשם פרעה, כי פרעה הוא בחינת החלל הפנוי שמשם נמשך היצר הרע (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ד), כי פרעה לשון ביטול, מלשון (שמות ה') תפריעו את העם, וגם פרעה מלשון התגלות, שזהו ענין החלל הפנוי, שנראה כאילו פנוי מאלקותו יתברך, אבל בתוכו התגלות כל הבריאה (עי' היטיב בתורה הנ"ל),

ולכן משם נמשך כח היצר הרע וכח הבחירה, וכשאדם קם השכם בבוקר, יש לו כוחות מיוחדות להכניע את היצר הרע, ולהתגבר מאד בעבודת ה', כי בלילה מתקנים כלליות הבריאה, עד שבאור היום אז עיקר התגלות האור מתוך החושך (ליקוטי הלכות תפילת המנחה הלכה ד' אות ג'), וזהו, והתיצב לפני פרעה ואמרת אליו כה אמר ה' אלהי העברים, אלהי "העברים" דייקא, כי עם ישראל נקראים "עברים" על שם שהם עוברים באמונתם על כל החכמות, ועוברים מעבר אל עבר גם על החלל הפנוי (כמבואר בתורה ס"ד הנ"ל), שלח את עמי ויעבדני, כי אז יכולים לפעול שיצא אדם מתחת יד הסטרא אחרא, ויהיה חפשי ובן חורין לעבוד את השם יתברך כראוי, והשם יתברך יזכינו לקום בכל לילה בחצות, וגם לעסוק בעבודת השם יתברך השכם בבוקר, עדי נזכה לחזור בתשובה שלימה לפניו יתברך ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

